FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT MAZÁK

föredraget den 14 juni 2007 [1]

1. Landgericht Wiesbaden (Tyskland) har genom sin begäran om förhandsavgörande önskat få klarhet i hur artikel 5.3 b jämförd med artikel 5.3 d och avsnitt 4 i bilaga 3 till rådets direktiv 75/106/EEG av den 19 december 1974 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om färdigförpackning av vissa vätskor efter volym (nedan kallat direktiv 75/106 eller direktivet) skall tolkas. [2] Målet avser särskilt saluföring i Tyskland av drycken Baileys som Baileys Minis i små flaskor med en volym av 0,071 liter.

I — Tillämpliga bestämmelser

A — *Gemenskapsrätten*

2. Direktiv 75/106 har ändrats vid flera tillfällen. [3] I artikel 1 anges att direktivet gäller för färdigförpackningar som innehåller de i bilaga 3 upptagna vätskorna, vilka mäts efter volym i avsikt att säljas i individuella nominella volymer på 0,005–10 liter.

1 — Originalspråk: engelska.

2 — EGT 1975 L 42, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 201.

3 — Direktivet har ändrats genom kommissionens direktiv 78/891/EEG av den 28 september 1978 om anpassning till den tekniska utvecklingen av bilagorna till rådets direktiv 75/106/EEG och 76/211/EEG om färdigförpackningar (EGT L 311, s. 21; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 112), rådets direktiv 79/1005/EEG av den 23 november 1979 (EGT L 308, s. 25; svensk specialutgåva, område 15, volym, 2, s. 206), rådets direktiv 85/10/EEG av den 18 december 1984 (EGT L 4, 1985, s. 20; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 211), rådets direktiv 88/316/EEG av den 7 juni 1988 (EGT L 143, s. 26; svensk specialutgåva, område 15, volym 8, s. 89), rådets direktiv 89/676/EEG av den 21 december 1989 (EGT L 398, s. 18; svensk specialutgåva, område 15, volym 9, s. 145) och genom akt om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 2003, s. 33).

3. I det första skälet i ingressen till direktiv 75/106 anges att "[i] de flesta medlemsstaterna är villkoren för att erbjuda färdigförpackade vätskor till försäljning underkastade tvingande bestämmelser som skiljer sig från en medlemsstat till en annan och därigenom hindrar handel med sådana färdigförpackningar. Dessa bestämmelser måste därför närmas till varandra."

4. I fjärde skälet i ingressen till direktivet föreskrivs att " [d]et är nödvändigt att så långt det är möjligt minska antalet volymer för samma produkt vilka ligger för nära varandra och följaktligen utgör en risk för att konsumenten kan vilseledas. Med hänsyn till de synnerligen stora lagren av färdigförpackningar i gemenskapen kan en sådan minskning dock endast ske gradvis."

5. Det sjätte skälet i ingressen till direktiv 75/106 har följande lydelse: "Eftersom en alltför snabb ändring av de metoder för mängdbestämning som fastställs i vissa medlemsstaters nationella lagstiftning samt organisationen av nya kontrollsystem och införandet av ett nytt enhetssystem skulle innebära svårigheter för dessa medlemsstater, bör en övergångsperiod bestämmas för dem. En sådan bestämmelse bör emellertid inte ytterligare hindra handeln med de berörda varorna inom gemenskapen och bör inte inverka menligt på genomförandet av direktivet i de andra medlemsstaterna."

6. Enligt artikel 5 i direktiv 75/106 i den ändrade lydelse som är relevant i detta mål gäller följande:

"1. Medlemsstaterna får inte av skäl som hänför sig till volymbestämningen eller de nominella volymerna om dessa angivits i bilaga 3, kolumn 1, begränsa, vägra eller förbjuda att färdigförpackningar släpps ut på marknaden om de uppfyller kraven i detta direktiv.

...

3. b) ... Förpackningar innehållande de produkter som förtecknas i bilaga 3 punkt 4 får efter den 31 december 1991 endast släppas ut på marknaden om de har de nominella volymer som anges i kolumn 1 i nämnda bilaga. ...

d) Utan att det påverkar vad som sägs under b ovan får produkter som står upptagna i bilaga 3 avsnitt 4, och som har volymen 0,071 liter marknadsföras i Irland och i Storbritannien." [4]

7. Slutligen anges i avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106 att följande nominella volymer i liter i kolumn 1 för produkter som upptas under "Spritdrycker (med undantag för sådana som nämns i tulltaxenummer 22.08); likörer och andra sprithaltiga drycker; sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s.k. 'koncentrerade extrakt') för framställning av drycker (tulltaxenummer 22.09)" såsom otvivelaktigt tillåtna: "0,02 — 0,03 — 0,04 — 0,05 — 0,10 — 0,20 — 0,35 — 0,50 — 0,70 — 1 — 1,125 — 1,5 — 2 — 2,5 — 3 — 4,5 — 5 — 10."

II — Faktiska och rättsliga omständigheter och tolkningsfrågorna

8. Tolkningsfrågorna, som den hänskjutande domstolen har ställt med en begäran om förhandsavgörande, har uppkommit i ett konkurrensmål vid Landgericht Wiesbaden mellan Schutzverband der Spirituosen-Industrie e.V. (nedan kallat Schutzverband) och Diageo Deutschland GmbH (nedan kallad Diageo).

9. Schutzverband är en branschorganisation. Bland dess medlemmar återfinns företag samt organisationer inom spritindustrin. Schutzverband övervakar och, i förekommande fall, säkerställer att det tyska regelverket för spritdrycker efterlevs.

10. Diageo är den tyska filialen till dryckestillverkaren Diageo North America Inc. Diageo saluför bland annat öl, whisky, gin och vodka i Tyskland under olika varumärken.

11. Diageo saluför sedan oktober 2004 drycken Baileys som Baileys Minis i små flaskor med en volym av 0,071 liter (nedan kallad produkten). Baileys framställs av whiskey, spannmålsalkohol, socker och grädde och har en alkoholvolym på 17

4 — Vad beträffar de åtskilliga ändringar som har gjorts av direktiv 75/106 ändrades artikel 5.1 i direktivet genom direktiv 85/10 medan artikel 5.3 b och 5.3 d ändrades genom direktiv 88/316.

procent. Ovannämnda Baileys framställs och buteljeras i Irland. [5]

12. Den hänskjutande domstolen har även noterat att Baileys Minis, utan några kända invändningar, har saluförts i Frankrike och i Nederländerna sedan september år 2003 och i Belgien sedan i juni år 2004. [6]

13. Parterna är oeniga om huruvida det är tillåtet att saluföra produkten i denna volym (det vill säga 0,071 liter) i Tyskland.

14. Den hänskjutande domstolen anser att Baileys Minis omfattas av avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106. Den hänskjutande domstolen fann att förpackningar på 0,071 liter principiellt inte är tillåtna, eftersom samtliga varor som anges i avsnitt 4 i bilaga 3 med en nominell volym på mellan 0,05 liter och 10 liter [7] endast får saluföras i de volymer som anges i kolumn 1 i bilaga 3.

15. I undantaget i artikel 5.3 d i direktiv 75/106 föreskrivs att de varor som anges i [avsnitt] 4 i bilaga 3 får saluföras i Irland och i Förenade kungariket i förpackningar på 0,071 liter.

16. Landgericht Wiesbaden (den regionala domstolen i Wiesbaden, civilrättsavdelning 10) beslutade därför den 23 november 2005 att förklara målet vilande och att hänskjuta följande frågor till domstolen med en begäran om förhandsavgörande:

"1. Skall artikel 5.3 b andra stycket andra meningen jämförd med artikel 5.3 d och med avsnitt 4 i bilaga 3 till rådets direktiv 75/106/EEG av den 19 december 1974 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om färdigförpackning av vissa vätskor efter volym ... senast ändrad genom anslutningsakten av den 23 september 2003 ... tolkas så att produkter, vars förpackning innehåller 0,071 liter, och som lagligt framställs eller saluförs i Irland [eller] i Förenade kungariket även får saluföras i gemenskapens övriga medlemsstater?

5 — När produkten saluförs i Tyskland beskrivs den på etiketten som Original Irish Cream. Ordet likör tillfogas som en varubeskrivning. Diageo har förklarat att sedan år 2002/2003 framställs och buteljeras produkten i Förenade kungariket.

6 — Den grekiska regeringen påpekade dessutom vid förhandlingen att Baileys Minis har sålts i Grekland sedan i september år 2003.

7 — Artikel 1.1 i direktivet.

2. Om svaret på den första frågan är nekande, är artikel 5.3 b andra stycket jämförd med artikel 5.3 d och med avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106[/EEG,] förenlig med den princip om fri rörlighet för varor som avses i artiklarna 28–30 EG? "

17. Skriftliga yttranden har ingetts av Schutzverband, Diageo, den grekiska och den belgiska regeringen samt rådet och kommissionen. Samtliga parter, förutom den belgiska regeringen, var närvarande vid den muntliga förhandlingen den 15 mars 2007 vid vilken även den franska regeringen deltog.

III — Bedömning

A — *Parternas huvudargument*

18. Schutzverband har sammanfattningsvis hävdat att den första frågan skall besvaras nekande. Detta följer av det samband mellan huvudregel och undantag som anges i artikel 5.3 b andra stycket slutlig och i artikel 5.3 d i direktiv 75/106 samt från dessa bestämmelsers anda och syfte. Regeln är att varor som förekommer i avsnitt 4 i bilaga 3 är till fullo harmoniserade och att endast Irland och Förenade kungariket omfattas av undantaget i artikel 5.3 d. Undantaget gäller dessutom "[u]tan att det påverkar vad som sägs ovan under b".

19. Vad beträffar den andra frågan anser Schutzverband att den skall besvaras jakande, eftersom saluföringsförbudet i artikel 5.3 b i direktivet motiveras av konsumentskyddshänsyn. De behöriga gemenskapsinstitutionerna har allmänt sett ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vad beträffar harmoniseringsåtgärder, och åtgärderna omfattas således endast av en begränsad proportionalitetsprövning.

20. Schutzverband har inte hävdat att förbudet är uppenbart oproportionerligt. Konsumentskydd är en godtagbar motivering, eftersom det anges i fjärde skälet att syftet med direktivet var att så långt som möjligt minska antalet förpackningar så att förpackningsstorlekar av samma produkt som ligger alltför nära andra i storlek och som därför kan vilseleda konsumenten avskaffas.

21. Diageo har sammanfattningsvis hävdat att artikel 5.3 b jämförd med artikel 5.3 d och avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106 måste tolkas på ett sådant sätt att förpackningar med en volym av 0,071 liter som lagligen har framställts och/eller saluförts i Irland eller i Förenade kungariket också får saluföras i samtliga medlemsstater för att bestämmelserna skall vara förenliga med de principer som domstolen utvecklade i domen i målet Cidrerie Ruwet. [8] Den grekiska regeringen har i stora drag påpekat detsamma. Om det hade varit annorlunda skulle undantaget, som inte är tidsbegränsat, ha delat upp de nationella marknaderna och strida mot direktivets harmoniseringssyfte samt mot den inre marknaden. En sådan tolkning skulle dessutom strida mot artikel 28 EG och kan inte motiveras av konsumentskyddsskäl.

22. Den belgiska regeringen har sammanfattningsvis påpekat att det inte är tillåtet enligt de relevanta bestämmelserna att saluföra Baileys i färdigförpackningar med en volym av 0,071 liter utanför Irland eller Förenade kungariket. Eftersom det är fråga om ett undantag från huvudregeln skall det tolkas strikt. Den belgiska regeringen anser hur som helst att förbudet i artikel 5.3 b kan motiveras av konsumentskyddsskäl även om det skulle anses utgöra ett hinder för handeln inom gemenskapen.

23. Den franska regeringen delar huvudsakligen den belgiska regeringens uppfattning.

24. Kommissionen har hävdat att det i princip är förbjudet enligt gällande rätt att saluföra produkten i gemenskapen med undantag för Irland och Förenade kungariket. Eftersom produkten emellertid har saluförts i Irland och i Förenade kungariket skall det inte resas några hinder mot att produkten släpps ut på marknaden i andra medlemsstater. Begränsningen skulle annars vara mera långtgående än vad som var syftet med undantaget och strida mot principen om fri rörlighet för varor.

25. Kommissionen har påpekat att denna princip, som ligger till grund för artikel 28 EG, inte endast skall tillämpas när nationella bestämmelser inte har harmoniserats, utan även när det är nödvändigt att tolka gemenskapsbestämmelser i vilka det föreskrivs ett individuellt undantag från en generell fullständig harmonisering. Kommissionen anser inte att medlemsstaterna enligt artikel 5.1 i

8 — Dom av den 12 oktober 2000 i mål C-3/99, Cidrerie Ruwet (REG 2000, s. I-8749).

direktivet, genom att åberopa bland annat de nominella volymer som anges i kolumn 1 i bilaga 3 kan hindra att färdigförpackningar som uppfyller kraven i direktivet (det vill säga att produkten lagligen har saluförts i Irland och i Förenade kungariket) släpps ut på marknaden. Härmed understryks att artikel 5.3 d är ett undantag från principen i artikel 5.3 b. En sådan tolkning är förenlig med kravet på fri rörlighet för varor och med gemenskapslagstiftarens vilja. Det saknas därför anledning att besvara den andra frågan.

26. Rådet delar kommissionens tolkning.

B — *Bedömning*

27. Jag vill inledningsvis påpeka att även om syftet med bestämmelser om färdigförpackning uppenbart är att förenkla tillträdet till marknaden så kan de något paradoxalt medföra att detta tillträde faktiskt hindras, vilket framgår av detta mål.

28. Även om det tidsmässigt saknar betydelse för detta mål lade kommissionen dessutom den 25 oktober 2004 fram ett förslag till direktiv för Europaparlamentet och rådet om nominella volymer för färdigförpackade varor, som skulle ersätta rådets direktiv 75/106/EEG och 80/232/EEG och ändra rådets direktiv 76/211/EEG.[9] Kommissionen angav i sin motivering för direktivet att den lade fram ovannämnda förslag eftersom de befintliga reglerna var så komplicerade och omfattade så många produkter. Situationen komplicerades dessutom dels av att direktivet var delvis frivilligt och delvis tvingande (full harmonisering), dels på grund av domstolens avgörande i målet Cidrerie Ruwet. De nya bestämmelserna föreslogs innehålla en långtgående avreglering beträffande nominella volymer, vilket även skulle inbegripa Baileys Minis.

1. Den första frågan

29. Genom att ställa den första frågan önskar den hänskjutande domstolen få klar-

9 — KOM(2004) 708 slutlig. Se även det ändrade förslaget av den 12 april 2006 KOM(2006) 171 slutlig.

het i huruvida direktiv 75/106 skall tolkas så, att färdigförpackade produkter med en volym av 0,071 liter som genom en undantagsbestämmelse i direktivet lagligen tillverkas eller saluförs i Irland eller i Förenade kungariket även får saluföras i andra medlemsstater.

30. Det är domstolens uppgift att vid tolkningen av artikel 234 EG tillhandahålla den nationella domstolen de uppgifter som kan behövas för att den skall kunna avgöra den anhängiggjorda tvisten. [10] Det ankommer uteslutande på de nationella domstolarna att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. [11] Det ankommer likväl på domstolen att vid behov pröva de omständigheter under vilka den nationella domstolen har anhängiggjort en begäran om förhandsavgörande och, framför allt, att fastställa om den begärda tolkningen av gemenskapsrätten har samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för talan i målet vid den nationella domstolen. [12] Om det framgår att den ställda frågan uppenbart saknar relevans för avgörandet av den tvisten skall domstolen fastställa att anledning saknas att besvara denna. [13]

31. Enligt min uppfattning saknas anledning att behandla frågan var produkten lagligen har framställts för att kunna avgöra detta mål. Det är uppenbart av de handlingar som ingetts till domstolen att den avgörande frågan i detta mål är huruvida produkten, som lagligen har saluförts i Irland och i Förenade kungariket, även får saluföras i andra medlemsstater.

32. I artikel 5.1 i direktiv 75/106 föreskrivs en specialbestämmelse enligt vilken medlemsstaterna inte av skäl som hänför sig till de nominella volymerna, bland annat de som anges i bilaga 3 kolumn 1, får begränsa, vägra eller förbjuda att färdigförpackningar släpps ut på marknaden. Det innebär att om de färdigförpackade produkterna är förenliga med de nominella volymer som specificeras i bilaga 3 kan det inte resas några hinder mot att de saluförs med hänvisning till sin nominella volym. Det föreskrivs nämligen inte i artikel 5.1 i direktiv 75/106 att produkterna måste färdigförpackas i dessa nominella volymer för att få släppas ut på marknaden.

33. I artikel 5.3 b andra stycket andra meningen (artikel 5.3 b) i direktiv 75/106, i

10 — Se, bland annat, beslut av den 25 maj 1998 i mål C-361/97, Nour mot Burgenländische Gebietskrankenkasse (REG 1998, s. I-3101), punkt 10.

11 — När den nationella domstolens frågor avser tolkning av gemenskapsrätten är domstolen i princip skyldig att besvara dem (se särskilt dom av den 13 januari 2000 i mål C-254/98, Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb mot TK-Heimdienst Sass (REG 2000, s. I-151), punkt 13.

12 — Domstolen är däremot inte skyldig att besvara generella eller hypotetiska frågor.

13 — Se dom av den 21 februari 2006 i mål C-152/03, Ritter-Coulais (REG 2006, s. I-1711), punkt 15.

dess ändrade lydelse enligt direktiv 88/316, föreskrivs en specialbestämmelse för sprit, likörer och andra sprithaltiga drycker.[14] I bestämmelsen föreskrivs att förpackningar innehållande de produkter som förtecknas i bilaga 3 [avsnitt] 4 endast får släppas ut på marknaden om de har de nominella volymer som anges i nämnda bilaga. Jag anser att det genom denna bestämmelse säkerställs att färdigförpackningar av likörer och andra sprithaltiga drycker måste förpackas i någon av de begränsade nominella volymer som anges i kolumn 1 i avsnitt 4 i bilaga 3 för att lagligen få saluföras i gemenskapen.

34. I artikel 5.3 d i direktivet, som även den infördes genom direktiv 88/316, föreskrivs ett permanent undantag och det anges vidare att likörer och andra sprithaltiga drycker får saluföras i Irland och i Förenade kungariket om de har färdigförpackats i den nominella volymen 0,071 liter.

35. Eftersom det permanenta undantaget innebär att en ytterligare nominell volym tillförs endast avser Irland och Förenade kungariket och inte de andra medlemsstaterna är frågan huruvida andra medlemsstater kan hindra att det saluförs färdigförpackade likörer och andra sprithaltiga drycker i den nominella volymen 0,071 liter i dessa medlemsstater trots att dryckerna lagligen saluförts i en annan medlemsstat, nämligen i Irland eller i Förenade kungariket.

36. Jag anser att direktiv 75/106, i ändrad lydelse, och särskilt ordningen i artikel 5.3 b jämförd med artikel 5.3 d och avsnitt 4 i bilaga 3 brister i rättslig klarhet och att det är svårt att veta hur det permanenta undantaget skall förstås och hur det skall tolkas. Gemenskapslagstiftaren borde enligt min uppfattning ha insett att en sådan lagstiftningsteknik är ägnad att medföra tolkningsproblem. Den borde därför ha undvikits.

37. Frågan är således huruvida artikel 5.3 b jämförd med artikel 5.3 d och kolumn 1 avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106 innebär en full harmonisering eller endast en delvis harmonisering av de nominella volymer som gäller för att likörer och andra sprithaltiga drycker skall få saluföras i gemenskapen, eftersom det i artikel 5.3 d i direktiv 75/106 i ändrad lydelse införs ett permanent undantag för Irland och Förenade kungariket

14 — Den fullständiga texten har följande lydelse: "Spritdrycker (med undantag för sådana som nämns i tulltaxenummer 22.08); likörer och andra sprithaltiga drycker; sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s.k. 'koncentrerade extrakt') för framställning av drycker (tulltaxenummer 22.09)" (nedan kallade likörer och andra sprithaltiga drycker).

beträffande saluföring av färdigförpackade likörer och andra sprithaltiga drycker i den nominella volymen 0,071 liter. Jag anser att detta har en direkt betydelse för hur artikel 5.3 b och 5.3 d jämförd med kolumn 1 avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106 skall tolkas och dess giltighet eventuellt bedömas.

38. Såvitt lagstiftningen inte har harmoniserats, är handelshinder inom gemenskapen som följer av att regler om krav på varor i fråga om egenskaper som till exempel framställning och märkning tillämpas på varor med ursprung i andra medlemsstater – i vilka dessa varor framställts och marknadsförts lagligen – förbjudna enligt artikel 28 EG, oavsett om dessa regler skall tillämpas på inhemska och importerade produkter utan åtskillnad. [15]

39. Domstolen uttalade i domen i målet Cidrerie Ruwet att detta förbud vid partiell harmonisering är tillämpligt på reglerna om att färdigförpackningar som inte är föremål för sådan harmonisering inte får saluföras. I ett sådant fall skulle en motsatt tolkning innebära att medlemsstaterna kunde avskärma sin nationella marknad vad gäller produkter som inte regleras av gemenskapsrätten, i strid med fördragets syfte att säkerställa fri rörlighet. [16]

40. Det är utrett att syftet med artikel 5.3 b jämförd med artikel 5.3 d och kolumn 1 avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106, i ändrad lydelse, är att slutgiltigt reglera de nominella volymer i vilka färdigförpackade likörer och andra sprithaltiga drycker får saluföras i samtliga medlemsstater. Syftet med bestämmelserna är att åstadkomma en uttömmande ordning, där nationella bestämmelser helt ersätts av gemensamma bestämmelser. Enligt min uppfattning utgör bestämmelserna ett direkt hinder för medlemsstaterna att anta bestämmelser som strider mot de gemensamma bestämmelserna. Den omständigheten att likörer och andra sprithaltiga drycker får saluföras i Irland och i Förenade kungariket i ytterligare en nominell volym enligt artikel 5.3 d i direktiv 75/106 innebär inte att frågan inte har reglerats uttömmande på gemenskapsnivå.

41. Frågan är således huruvida direktivet kan tolkas i enlighet med artikel 28 EG.

15 — Dom av den 6 juli 1995 i mål C-470/93, Verein gegen Unwesen in Handel und Gewerbe Köln mot Mars (REG 1995, s. I-1923), punkt 12.

16 — Anförd i fotnot 8 ovan, punkt 47.

42. Enligt domstolens fasta rättspraxis måste bestämmelser i sekundärrätten, såsom artikel 5.3 b jämförd med artikel 5.3 d och kolumn 1 avsnitt 4 i bilaga 3 till direktiv 75/106, tolkas mot bakgrund av fördragets bestämmelser om den fria rörligheten för varor, och medlemsstaterna kan inte åberopa dessa bestämmelser för att tillfoga nya villkor som strider mot fördraget. [17]

43. Utgångspunkten är att fri rörlighet för varor är en av gemenskapens grundläggande principer. [18] Enligt fast rättspraxis är syftet med artikel 28 EG att förbjuda alla handelsregler antagna av medlemsstaterna som kan utgöra ett hinder, direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, för handeln inom gemenskapen. [19]

44. Det följer dessutom av domstolens rättspraxis att en bestämmelse i sekundärrätten skall tolkas på ett sådant sätt att den är förenlig med fördraget och med allmänna gemenskapsrättsliga principer. [20]

45. Det är dessutom fast rättspraxis att det vid tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse inte bara är dess lydelse som skall beaktas utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som den ingår i. [21]

46. Det skall härvid erinras om att direktiv 75/106 antogs med stöd av artikel 94 EG (tidigare artikel 100 i EG-fördraget) om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar som direkt inverkar på den gemensamma marknadens upprättande eller funktion. Direktiv 88/316, genom vilket de omtvistade bestämmelserna infördes i direktivet, grundar sig på artikel 95 EG (tidigare artikel 100a i EG-fördraget).

47. Åtgärder som vidtas med stöd av artikel 95 EG syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. Det framgår av domstolens rättspraxis att sådana åtgärder skall syfta till att förbättra villkoren

17 — Se, bland annat, dom av den 9 juni 1992 i mål C-47/90, Delhaize och Le Lion (REG 1992, s. I-3669), punkt 26, av den 2 februari 1994 i mål C-315/92, Verband Sozialer Wettbewerb (REG 1994, s. I-317; svensk specialutgåva, volym 15, s. 13), punkt 12 (vanligen betecknat Clinique), av den 11 juli 1996 i de förenade målen C-427/93, C-429/93 och C-436/93, Bristol-Myers Squibb m. fl. (REG 1996, s. I-3457), punkt 27.

18 — Dom av den 9 december 1997 i mål C-265/95, kommissionen mot Frankrike (REG 1997, s. I-6959), punkt 24, och av den 12 juni 2003 i mål C-112/00, Schmidberger (REG 2003, s. I-5659), punkt 51.

19 — Dom av den 11 juli 1974 i mål C-8/74, Dassonville (REG 1974, s. 837; svensk specialutgåva, volym 2, s. 343) punkt 5.

20 — Se, bland annat, dom av den 24 juni 1993 i mål C-90/92, Dr. Tretter mot Hauptzollamt Stuttgart-Ost (REG 1993, s. I-3569), punkt 11, och av den 27 januari 1994 i mål C-98/91, Herbrink (REG 1994, s. I-223), punkt 9 och där angiven rättspraxis.

21 — Se, bland annat, dom av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen (REG 2000, s. I-6857), punkt 50, och av den 14 juli 2001 i mål C-191/99, Kvaerner (REG 2001, s. I-4447), punkt 30.

för att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. [22]

48. Gemenskapslagstiftarens övergripande syfte med att anta direktiv 75/106 var nämligen, vilket tydligt framgår av första skälet i ingressen, att tillnärma bestämmelserna om färdigförpackning av vätskor, som i de flesta medlemsstater underkastas tvingande bestämmelser som skiljer sig från en medlemsstat till en annan och därigenom hindrar handel med sådana produkter inom gemenskapen.

49. Jag anser att det följer av ovannämnda principer att det skulle strida mot artikel 28 EG om produkten inte kunde saluföras i resten av gemenskapen när den redan saluförs i två medlemsstater. Genom de aktuella bestämmelserna skapas, trots den tveksamma lagstiftningsteknik som valts, ett permanent undantag med avseende på Irland och Förenade kungariket, enligt vilket det är tillåtet att saluföra likörer och andra sprithaltiga drycker med en nominell volym av 0,071 liter i dessa två medlemsstater. Jag anser även att bestämmelserna medför, eller åtminstone möjliggör, att produkterna kan saluföras i samtliga medlemsstater.

22 — Dom av den 5 oktober 2000 i mål C-376/98, Tyskland mot Europaparlamentet och rådet (REG 2000, s. I-8419), punkt 83 och följande punkter.

50. Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser jag att en korrekt tolkning av den fullständiga harmonisering som skett (och den omständigheten att kolumn 1 avsnitt 4 i bilaga 3 inte innehåller volymen 0,071 liter) jämförd med det permanenta undantag som föreskrivs i direktivet innebär att undantaget skall tolkas så, att färdigförpackade varor med en volym av 0,071 liter som lagligen har saluförts i Irland eller i Förenade kungariket även får saluföras i gemenskapens samtliga medlemsstater.

2. Den andra frågan

51. Det framgår av hänskjutandebeslutet att den andra frågan, som ställts och som avser direktivets förenlighet med artiklarna 28 EG och 30 EG, endast har betydelse i det aktuella målet om direktivet inte kunde tolkas så att produkten fick saluföras i samtliga medlemsstater.

52. Mot bakgrund av svaret på den första frågan saknas anledning att besvara den andra frågan.

IV — Förslag till avgörande

53. Jag föreslår således att domstolen besvarar de frågor som har hänskjutits av Landgericht Wiesbaden som följer:

En korrekt tolkning av artikel 5.3 b andra stycket andra meningen jämförd med artikel 5.3 d och kolumn 1 avsnitt 4 i bilaga 3 till rådets direktiv 75/106/EEG av den 19 december 1974 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om färdigförpackning av vissa vätskor efter volym, som senast ändrades genom anslutningsakten av den 23 september 2003, innebär att färdigförpackade varor med en volym av 0,071 liter som lagligen har saluförts i Irland eller i Förenade kungariket även får saluföras i gemenskapens samtliga medlemsstater.